

Mikor múlik a nyár, valami megmagyarázhatatlan szorongás kezd erőt venni rajtam. Mintha felerősödne bennem az a gondolat, hogy az életem is lassan elfogy. Mindaz, ami ékessége nyárnak, életnek, összele hullik, és marad a lecsupaszított világ, ahol nincsenek felesleges cicomák, ahol leegyszerűsödik minden, és maradok olyanok, amilyen a lelkem. Maradok tisztának, mégis bűnökkel vagyok teli; maradok igaznak, bár a hamisságot is hordozom; maradok szépnek, bár előtűnik életem sok rútsága. Úgy nézek szembe a közeledő téllal, mint közelítő halállal, és keresek menedéket, mint az erdő magára maradt vadja, ha tudja, hogy jön a setét zivatar.

Bemegyek a templomba, épp nincs senki, egyedül vagyok, és magamra gombolom a székesegyház csendjét, mint fázó koldus az enyhét adó kabátot. Holnap ünnep lesz, őszi ünnep, az Istenszülő oltalma. Lecsukom a szemem, és megelevenednek előttem az ünnep régi történetei. 903-ban Konstantinápolyban és környékén járvány pusztít. Az emberek tehetetlenek. Látom a kétségbeesett anyákat és apákat, akik gyermekeiket siratják, látom a derékba tört életeket, hallok a kétségbeesés minden hangját. A sok hang között pedig ott egy, amelyik reménynyel teli, amelyik nyugodt és alázatos, az imádság hangja. Sok igaz hittel élő ember imádkozik, kéri az Istenszülő közbenjárását, hogy szűnjék a fájdalom, a betegség, hogy megszabaduljanak a járványtól. Imádság közben pedig a Vlacherna-templomban, ahol az Istenszülő palástját őrizték, a város püspöke, Szent András és diakónusa, Epifanosz látomást láttak. Az Istenszülő leereszkedett angyalok és szentek sokaságával, és könnyes szemmel a hívekkel együtt imádkozott, majd levette fejéről a kendőt, és a jelenlévők fölé terítette. A járvány megszűnt, az Istenszülő megoltalmazta benne remélő népét. Megjelenik a másik történet is, 911, mikor szaracénok ostromolják a várost, Bizáncot. Úgy tűnik, nincs remény a menekülésre, s Mária drága védőleplettel kiterjeszti a város felett, megoltalmazva azt a pusztulástól.

Felemelem a fejem, és nézem az ikonosztázion képeit. Krisztust, az Istenszülőt, a szenteket, minden kép egy-egy mondat, egy-egy üzenet, amit Isten akar értelemre adni. Nem vagyok egyedül, tudom, egyikünk sincs egyedül. A templom csendje egyre inkább megtelik az imádság hangjával, életek történetével. Hányan elmondták már itt bajaikat, hányan elsírták már itt még megmaradt könnyeiket, hányan örültek, hálaíródtak, hányan lettek nyugalomra, békére, hogy élni tudjanak újra. Idős, élettől megpróbált öregek, gyermekek, reménnyel és álmokkal teli fiatalok, nehéz felelősségbe öltözött, kemény tekintetű felnőttek. Mindmind oltalomra vártak. Oltalomra, mint annyi sokan, mint én magam is, itt a templom erőt adó szent helyén, mert reszket a lelkem. Gyermeke-

imre gondolok, mindarra, amivel meg kell majd küzdeniük, és reszket a lelkem. A ravataloknál álló családokra gondolok, akiket láttam sírni, akiket láttam magányukban kétségbeesni, álltak, sötétben fürkészsze a jövőt gyászuk minden terhével, és reszket a lelkem. Az öregekre gondolok, akik mögött ott van egy egész élet, akik lelkét kezdi behálózni a félelem, mert mennyi mindent megélték már, és ki ad nekik nyugodt napokat, és reszket az én lelkem. A betegekre gondolok, azokra, akik megküzdenek minden percért a betegséggel és önmagukkal, akik belekapaszkodnak akár minden szóba is, ami gyógyulást adhat, mert élni akarnak, nem pusztán önmagukért, hanem azokért, akik körülveszik őket betegségükben. Láttam tehetetlenül fekvő, öntudatlan embert, akinek kezét úgy tekerte ki a kín, mintha saját életét, mindenét, amiye csak maradt ezen a világon, tartaná és mutatná fel az Isten felé, és reszketett a lelkem. Hazámra gondolok, az itt élőkre, magyarságunk holnapjára, fiainkra, lányainkra, akiknek meg kell maradniuk, akiknek tovább kell vinniük és tovább kell adniuk mindazt, ami csak a miénk, hogy ezer év múlva is legyenek büszke fiai ennek az országnak, és reszket a lelkem.

Nincs senki a templomban, mégis mindenki itt van velem, anyáim és apáim, nővéreim és fivéreim, rokonaim és barátaim, mindenki, akinek úgy kell az Isten oltalma, mint egy lélegzetvételnél levegő az élethez.

Imádkozni kezdek. Oltalomért, békeségért imádkozom. Imádkozom, hogy ne csüggedjek, hogy lássak, hogy a közeledő télben se hagyjon el az élet ereje. Kérem az Istent azokért is, akiket hordoznom kell, végig, míg egyszer majd hazaérek. Hűvös van, de a lelkem melegedni kezd. Mintha a drága Istenszülő oltalma leplét fölöttem is kiterjesztette volna ebben a szent pillanatban. Fölöttem, mindannyiunk fölött ott lebeg az ő védőleple, esetlen, egyszerű,

bűnös emberek fölött, mert szeret bennünket, mert könnyes szemmel imádkozik értünk, mert fontos neki mindannyiunk élete. Érzem, ünnep kezdődik a szívem mélyén is. Nemcsak a templomokban, nemcsak falvakban és városokban, hanem a szívem mélyén, itt bennem.

Hallom az ünnep énekét, egyre erősebben hallom: „Ma, igaz hitű népek, fényesen ünneplünk, megárménykoltatva, Isten anyja, a Te eljöveteled által, és a Te legtisztább képedre tekintvén szívötredelmességgel mondjuk: fedezz be minket a Te drága védőlepleddel, és szabadíts meg bennünket minden bajtól, kérvén a Te Fiadat, a mi Krisztus Istenünket, hogy üdvözítse lelkünket.”

Tisztán hangzik az ének, odafordítja tekintetem az Isten felé, felelem, eloldoz, ünneppé teszi életemnek ezt az őszi idejét.

DALANICS ZOLTÁN

Az Istenszülő oltalma